

Coalitie Zuidwest steeds meer op stoom

Afgelopen januari zijn we met alle partners gestart met de uitvoer van ons (subsidie)plan van de Onderwijscalitie voor de af- en ombouw van de JeugdzorgPlus in beweging naar inclusief onderwijs. Het doel van de Coalitie is om inclusief onderwijs te realiseren voor een groep leerlingen met zeer complexe problematiek op meerdere leefgebieden, verblijvend in de JeugdzorgPlus (al dan niet kleinschalig).

Maar we willen dit echt als motor laten dienen voor de ontwikkeling naar inclusief onderwijs zoals omschreven in de Ondersteuningsplannen van de Samenwerkingsverbanden. Deze leerlingen bevinden zich nu ook al op de scholen in ons landsdeel. En hoe meer de om en afbouw vorm krijgt, des te meer leerlingen ook binnen de regio's blijven voor onderwijs en zorg. Voor de individuele leerling wil de Coalitie een doorlopende leerlijn borgen door in te zetten op een integrale aanpak en een intensieve samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp.

Doorgaande leerlijn en toekomstperspectief

De afgelopen maanden hebben we veel energie gezet op het concreet maken met elkaar en uit te wisselen om welke leerlingen het gaat en hoe we de doorgaande leerlijn nu al met elkaar voor deze leerlingen kunnen verbeteren. We hebben hiervoor onder andere begeleiding ingezet door de procesregisseur (lees zijn verhaal hier verderop in de nieuwsupdate) en de mogelijkheid voor het financieren van nazorg voor een goede overstap begeleiding vanuit de subsidie. Ook het beter in beeld brengen van het toekomstperspectief van leerlingen zijn we mee aan de slag gegaan.

De eerste toekomstkamers zijn gemaakt bij leerlingen op Schakenbosch College en op 't Anker in Harreveld. We gaan de komende tijd met elkaar ervaren hoe we deze dromen van leerlingen met elkaar kunnen faciliteren, zodat de doorgaande leerlijn en intrinsieke motivatie van de leerling tot zijn recht komt. Met kleine stapjes verbeteren we zo met elkaar het proces. Maar deze kleine stapjes kunnen echt grote gevolgen hebben voor onze leerlingen. De komende maanden zetten we in op steeds een stukje beter!

Veel goede innovatieplannen

Voor het vormgeven van de alternatieven hebben we veel goeie innovatieplannen mogen ontvangen van de verschillende Samenwerkingsverbanden. We zien hier dat de plannen best veel van elkaar verschillen en echt aansluiten bij de lokale situatie. Wel denken we dat we hierin veel van elkaar kunnen leren. We willen deze uitwisseling vanuit de projectgroep gaan faciliteren. We verkennen ook om hierin samen te werken met het BREN (Bovenregionaal Expertisenetwerk).

Toekomstperspectief van de instellingsscholen

Daarnaast gaan we de komende tijd ook aan de slag met het toekomstperspectief van de instellingsscholen. Hoe positioneren we de instellingsscholen duurzaam in het onderwijslandschap vanaf 2025? Hoe kunnen de instellingsscholen onderdeel zijn van het onderwijsveld (i.h.k.v. inclusief onderwijs) en flexibel meebewegen in veranderingen rondom de JeugdzorgPlus met positieve invloed op de onderwijskwaliteit en doorlopende leerlijnen van de leerlingen?

Tot nu toe ervaar ik veel positieve energie bij alle partners in de stappen die we zetten. Ik hoop iedereen ook de komende tijd weet te ontmoeten om samen verder te bouwen.

Meer weten? Mail Anke van der Landen, a.vanderlanden@swvzhw.nl

In deze nieuwsupdate

- Coalitie Zuidwest steeds meer op stoom
- Scholing, opleiding en versterking van handelingsbekwaamheid
- Procesregisseur Nico van de Velde over de reis van de jongere
- Eerste stappen met het innovatiebudget: 'Het is geen probleem, totdat je ziet dat het een probleem is', projectleider Vera Jansen
- Actualisatie Bovenregionaal Plan landsdeel Zuidwest
- Uitnodiging: Leernetwerkbijeenkomst op 14 november bij De Nieuwe Kans

Aanmelden leernetwerk- bijeenkomst

Donderdag 14 november van 13 tot 17u vindt de derde Leernetwerk-bijeenkomst van de Coalitie Zuidwest plaats bij De Nieuwe Kans in Rotterdam.

Met netwerkluunch, met inspirerende (praktijk)voorbeelden, onderzoek van de Academische Werkplaats Risicojeugd en met interactieve workshops.

Wil je erbij zijn? Meld je aan bij Astrid de Jonge via a.dejonge@swv-vo-mhr.nl.

Scholing, opleiding en versterking van handelingsbekwaamheid. Opleidingsgids binnenkort beschikbaar

De visie op inclusief onderwijs vraagt steeds meer van professionals in het (regulier) onderwijs. Vooral jongeren die voorheen residentieel werden geplaatst, blijven nu steeds vaker in hun eigen omgeving en vragen daarbij om extra ondersteuning. Dit brengt nieuwe uitdagingen met zich mee, vooral op het gebied van pedagogische begeleiding en fysieke veiligheid binnen de schoolomgeving. Om scholen en Samenwerkingsverbanden beter te ondersteunen, worden vier leerlijnen aangeboden, gericht op het vergroten van kennis en vaardigheden. Eind oktober verschijnt een opleidingsgids, waarmee Samenwerkingsverbanden scholingsprogramma's kunnen kiezen die zij vanuit hun innovatiefonds kunnen inzetten. Deze trajecten bieden zowel breedte- als diepte-interventies, fysieke trainingen en maatwerk begeleidingsprogramma's.

Daarnaast organiseert de Coalitie Zuidwest webinars om scholen en Samenwerkingsverbanden verder te ondersteunen en te inspireren. Deze webinars bieden praktische handvatten en inzichten die direct toepasbaar zijn in de dagelijkse praktijk. Ze dienen ook als eerste verkenning om scholen en samenwerkingsverbanden te helpen bij het maken van een weloverwogen keuze voor verdere fysieke trainingen of begeleidingsprogramma's.

Heeft uw samenwerkingsverband specifieke scholingswensen die nog opgenomen kunnen worden in de opleidingsgids? Of is er behoefte aan extra ondersteuning? We horen het graag, zodat we samen verder kunnen bouwen aan een sterk scholingsaanbod dat aansluit bij de praktijk. **Meer weten of scholingswensen doorgeven? Mail Sonay Mizrak: mizrak@koersvo.nl**

‘Het is geen probleem totdat je ziet dat het probleem is’

Het lijkt een open deur maar het is een van de eerste bevindingen van Vera Jansen, orthopedagoog en projectleider af- en ombouw gesloten jeugdhulp bij Samenwerkingsverband Midden-Holland en Rijnstreek. ‘We weten toch met z’n allen dat het beter is als jongeren een zinvolle daginvulling hebben, gewoon het normale in het leven met de structuur van onderwijs?’

De plannen voor de om- en afbouw van de gesloten jeugdzorg hebben directe invloed op de manier waarop de betrokken jongeren onderwijs krijgen aangeboden. Dat betekent dat het onderwijs anders georganiseerd moet worden, passend bij de route naar inclusief onderwijs.

Vera Jansen werkt vanuit het innovatiebudget dat vanuit de Coalitie beschikbaar is voor alle Samenwerkingsverbanden binnen landsdeel Zuidwest om ervoor te zorgen dat jongeren die in kleinschaligheid (bijvoorbeeld in een gezinshuis) of residentiele jeugdzorg verblijven, passend onderwijs blijven ontvangen. ‘Onderwijs is leidend staat als ambitie in het Bovenregionaal Plan van het landsdeel maar bij de realisatie ervan zijn we nog lang niet, we hebben een lastig gedrocht opgetuigd met z’n allen. Het is niet meer te begrijpen, ook niet voor ouders. Soms is dan de keuze om niet naar school te gaan, geen startkwalificatie te halen maar te gaan werken of thuis te blijven makkelijker gemaakt.’

Vera Jansen heeft twee belangrijke doelen gesteld in het project dat ze bij het Samenwerkingsverband Midden-Holland en Rijnstreek Rijnland en in twee jeugdhulpregio’s uitvoert. Ten eerste het versoepelen van de uitstroom richting onderwijs van kinderen uit de geslotenheid, terwijl voor VSO’s wachtlijsten zijn en stamscholen vaak niet in beeld zijn. Soms zijn instellingsscholen hele dagen aan het bellen. Ten tweede het starten of continueren van passend onderwijs voor jongeren die in kleinschaligheid verblijven.

‘Vandaag was ik bij een gezinshuis met zeven jongeren, er zaten er twee op de bank. De afstand tot school was te groot, of school was er klaar mee. Een van hen wil graag examens doen, maar redt het niet om hele dagen naar school te gaan. Waarom dan geen examens spreiden over twee jaar? Maar hoe dan is de vervolgvraag. Zonder antwoord zit deze jongere nog een jaar thuis’, aldus Vera Jansen.

‘Idealiter vormt zich in iedere onderwijsregio een klein clubje met daarin expertise uit het Samenwerkingsverband, de Leerplicht en de gemeente (wijkteam, toegangsteam). Ze zijn beschikbaar en bereikbaar en helpen de instellingsscholen en de kleinschalige voorzieningen bij het organiseren van passend onderwijs voor deze jongeren. Dit klinkt makkelijker dan het is. Niet alle jongeren zijn bekend bij de Samenwerkingsverbanden, er worden vanuit verschillende perspectieven geïndiceerd en leerplicht gaat per gemeente en niet per regio. Maar als we de ambitie zoals ‘ie gesteld wordt in het Bovenregionaal Plan waar willen maken, moeten we continu weten over welke jongeren het gaat, ze voortdurend in beeld houden en samen met ouders en jeugdhulp kijken naar hoe het wél kan.’

Meer weten? Mail Vera Jansen, v.jansen@swv-vo-mhr.nl

Webinar ‘Onderwijs en de transformatie van de JeugdzorgPlus’

Wat betekent de transformatie van de JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg) voor het onderwijs wat jongeren tijdens hun plaatsing krijgen? Lukt het voldoende om aan te sluiten bij de behoeften van jongeren en hun recht op onderwijs? Op welke manieren kan je het onderwijs vormgeven in de transformatie van de JZ+? Hierover gaat het webinar met Dafne Smit (iHub) en Linde Broekhoven (Pluryn), onderzoekers verbonden aan de Academische Werkplaats [Risicojeugd](#) (AWRJ). **Bekijk het webinar hier terug.**

DE REIS VAN DE JONGERE

Nico van de Velde is actief als procesregisseur Onderwijs JeugdzorgPlus en neemt regie op de totstandkoming van een doorlopende leer- en zorglijn tussen stamscholen en de instellingsscholen voor leerlingen die geplaatst worden op de JeugdzorgPlus locaties Rijnhove, Schakenbosch en Bergse Veld School. Samenwerkingsverbanden spelen een actieve rol bij leerlingen die geen stamschool hebben of bij stagnatie in het contact tussen stamschool en instellingsschool. Nico van de Velde zorgt dat de stamschool en het samenwerkingsverband op de hoogte zijn van plaatsing zodat zij aan de slag gaan, samen met de instellingsschool, met de doorlopende leer- en zorglijn.

Nico van de Velde: ‘Jongeren die verblijven in de JeugdzorgPlus hebben vaak al een lange reis achter zich als medewerkers van zorg en onderwijs de jongere ontmoeten. Ze zijn voor kortere of langere tijd gestopt op een station – de JeugdzorgPlus-instelling –, zonder dat ze enige zeggenschap hadden over waar ze naar toe gaan en wanneer te reizen. Ik zet het bewust neer als een reis. Aangekomen op het JeugdzorgPlus-station gaan betrokken professionals in dialoog met de jongere om een leer- en ontwikkelprogramma te ontwerpen. Een programma dat past bij de cognitieve capaciteiten, mogelijkheden en talenten van de reizende jongere. Op hetzelfde moment wordt er ook nagedacht over de voortgang van de reis, want het verblijf in de Jeugdzorg Plus is een korte stop. Nodig is om voor iedere jongere een doorlopende leer- en ontwikkellijn te ontwerpen en te verbeteren.’

In de Coalitie waar we met alle 15 Samenwerkingsverbanden V(S)O passend onderwijs (SWV), PPO Rotterdam, iHub - namens drie instellingsscholen - en de gemeente Rotterdam namens alle vijf jeugdhulpregio’s onderdeel van uitmaken. Is het de grote uitdaging om een plan voor doorlopende leer- en zorglijnen tussen stamschool en de instellingsschool voor leerlingen die geplaatst worden op de JeugdzorgPlus locaties Rijnhove, Schakenbosch College en Bergse Veld School te maken.

‘Als procesregisseur in het mijn drijfveer om voor iedere jongere die dat nodig heeft, in de dagdagelijkse uitvoering zaken te verbeteren, te ondersteunen, om beleid te veranderen en patronen zichtbaar te maken die de reis van de jongere nu nog onderbreken. Concreet ondersteun ik de Samenwerkingsverbanden, (stam)scholen en instellingsscholen in het volgen van een nieuw in te richten proces van instroom, plaatsing, uitstroom en nazorg.’ **Meer weten? Mail Nico van de Velde via nicovandervelden@icloud.com.**

Eerste onderzoek naar onderwijs voor jongeren in de transformatie van JeugdzorgPlus

Elke jongere heeft recht op onderwijs. Juist voor jongeren in kwetsbare posities is onderwijs belangrijk om weer een positief toekomstperspectief te ervaren en de vicieuze cirkel van (intergenerationele) problematiek te doorbreken. Helaas doen we veel jongeren in de meest kwetsbare posities tekort. Dit onderzoek heeft zich gefocust op de JeugdzorgPlus (gesloten jeugdzorg), waar de transformatie tot snelle afbouw van grote instellingen leidt. Jongeren krijgen meer zorg in kleinschalige voorzieningen midden in de wijk of op het terrein van een jeugdhulpinstelling. Vanuit zorgperspectief zijn deze ontwikkelingen toe te juichen, maar we realiseren ons onvoldoende welke grote uitdagingen hiermee gepaard gaan voor het onderwijs. **Bekijk hier het onderzoek.**

ACTUALISATIE BOVENREGIONAAL PLAN

De jeugdhulpregio's in ons landsdeel hebben in opdracht van het Ministerie van VWS en de VNG opnieuw het Bovenregionaal Plan voor de af- en ombouw van de gesloten jeugdzorg geactualiseerd. Dit is nodig om aanspraak te maken op de extra Rijksmiddelen die voor de frictiekosten – de ombouw – beschikbaar zijn.

In het Bovenregionaal Plan geven de vijf jeugdhulpregio's, in samenwerking met de aanbieders iHub en Schakenbosch, de gecertificeerde instellingen (GI) en het onderwijs, invulling aan de ambities van Zuidwest voor de af- en ombouw van de gesloten JeugdzorgPlus. Het plan beschrijft de aangescherpte visie om de zorg en het onderwijs aan de meest kwetsbare jeugdigen die tijdelijk aangewezen zijn op hoog specialistische zorg door te ontwikkelen.

Omdat onderwijs(perspectief) leidend is in het leven van deze jeugdigen, en dus onlosmakelijk verbonden is met (residentiële) zorg, is gekozen voor een integrale benadering van zorg en onderwijs in de visie, dit sluit aan bij de route die een jeugdige kan afleggen langs de verschillende fasen van instroom-plaatsing-uitstroom.

De ambitie is dat er per 2028 binnen het landsdeel nog maximaal 54 hybride bedden (*) zijn op één locatie voor de 12+ groep (Schakenbosch) en er geen gesloten voorziening meer is voor de 12- groep. Geen jongere hoeft meer de regio uit voor passende zorg en de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen wordt zoveel mogelijk teruggedrongen.

Centraal staan regionale alternatieven, op het gebied van onderwijs, wonen en zorg, om te voorkomen dat kinderen en jongeren gesloten geplaatst worden. Als een tijdelijke plaatsing bij een instelling toch nodig is, is dit altijd kortdurend (streven naar max. 10 weken) en onderdeel van een langer traject waarbij de stamschool en het eigen netwerk intensief betrokken blijven.

Om de ambities te bereiken, staan er drie uitgangspunten centraal:

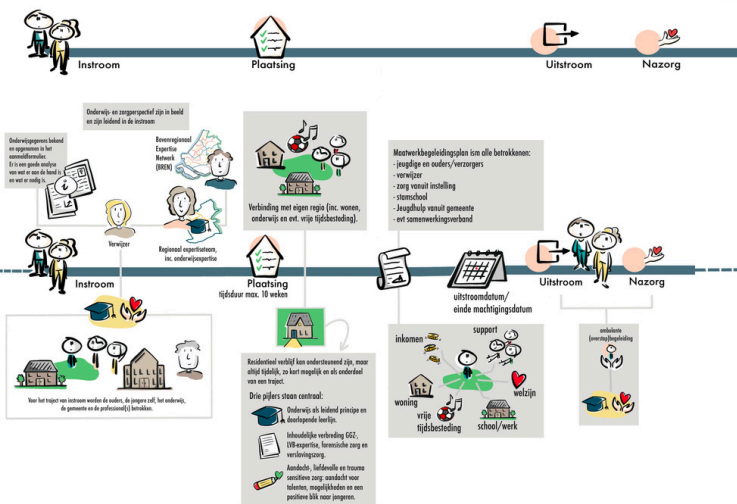
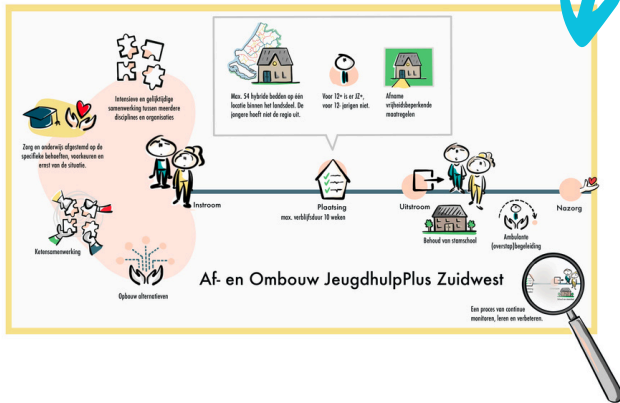
- Onderwijs is leidend en er is een doorlopende leerlijn
- Een inhoudelijke verbreding van het zorg- en onderwijsaanbod met GGZ-, LVB-expertise en Verslavingszorg.
- Aandachts-, liefdevolle en trauma sensitieve zorg en onderwijs: aandacht voor talenten, mogelijkheden en een positieve blik naar kinderen en jongeren.

Om ervoor te zorgen dat deze beweging gerealiseerd wordt, is een monitoringmethodiek opgesteld. Dit is gestoeld op halfjaarlijkse regionale en bovenregionale data-analyse (reflectiesessies) waarbij alle ketenpartners betrokken worden.

De visieplaten laten een samenvatting van het plan zien. Eind september is de definitieve actualisatie van het Bovenregionaal Plan vastgesteld. Aangezien zorg en onderwijs in het Bovenregionaal Plan volledig geïntegreerd zijn, wordt dit plan ook in de OOGO's besproken. Hiervoor wordt door de onderwijscoalitie een oplegger beschikbaar gesteld.

Meer weten? Mail Eline Fekkes, el.fekkes@rotterdam.nl

(*) Een hybride groep is een groep waarin jeugdigen geplaatst kunnen worden met een Machtiging Gesloten Jeugdhulp (MGJ), een voorwaardelijke Machtiging Gesloten Jeugdhulp of een geschorste Machtiging Gesloten Jeugdhulp. Zodra een jongere geen vrijheidsbeperkende maatregelen meer nodig heeft en de MGJ is komen te vervallen, kan de jongere op dezelfde groep de behandeling voortzetten met een geschorste machtiging.

Nieuwsupdate Coalitie Zuidwest oktober 2024

Deze nieuwsupdate is samengesteld door de projectgroep Onderwijscoalities af- en ombouw gesloten jeugdhulp landsdeel ZuidWest:

Anke van der Landen (projectleider), Marjolein Sluijters (SWV ZHW), Sonay Mizrak (Koers VO), Angelique Nijssen (Koers VO), Danicia Frentz (iHub), Astrid de Jonge (SWV VO/VSO MHR).

Heb je vragen? Neem gerust contact met Anke van der Landen, a.vanderlanden@swvzwh.nl.